

BİR TÜRKÜNÜN DOĞUŞ HİKÂYESİ: “AY DERESİ”*

The Story of Birth of a Turkish Folk Song: “Ay Deresi”

Dr. Öğr. Üyesi Sevilay GÖK AKYILDIZ**

ÖZ

Anonim halk kültürü ürünlerinden biri olan “Türkü”, gerek hikâyeleri gerek sözleri ve ezgileri ile milli kültürümüzün temeli olan folkloru (halk bilimi) en güzel biçimde ifade eden türlerdendir. Anadolu ve Rumeli’nin hemen hemen her bölge ve yöresinde olduğu gibi, halkın bizzat yaşamış ya da tanıklık etmiş olduğu olaylara türküler yakılmış, hikâyeleri ve ezgileri dilden dile dolaşarak günümüze kadar ulaşmıştır. Bazı türkülerin melodileri başka bir yöredeki türküyle benzerlik gösterirken, bazı türkülerin hikâyesi ya da sözleri bir başka türküyle benzerlik göstermektedir. Bu benzerlikler varyant olarak ifade edilmektedir. Bu varyantlaşma, bu tip bir türkünün etkili bir hikâye, söz ve ezgiye sahip olduğunun başlıca göstergesi olarak sayılabilir. Bu çalışmada, gerçek bir olay neticesinde yakılmış olan “Ay Deresi” türküsünün hikâyesi, sözleri, ezgisi, olayı yaşayan ve ilk ağızdan duyan kişiler ile görüşmeler yapılarak kayıt altına alınmış, nitel araştırma yöntemi kullanılarak durum tespiti yapılmıştır. Bununla birlikte, çalışmada, “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” ve “Dervent Deresi (Dudu)” adlı türkülerin varyantı olarak ele alınan “Ay Deresi” türküsünün, bu türküler ile olan benzerlik ve farklılıklarının ortaya konması üzerine odaklanılmıştır. Bu üç türkü, hikâye, söz ve ezgi özetinde karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş ve konu ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Gerçekleştirilen çalışma neticesinde “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” ve “Dervent Deresi (Dudu)” adlı türkülere yeni bir varyant olarak değerlendirilen “Ay Deresi” türküsünün hikâye, söz ve ezgi özetindeki detaylar çalışma amacına uygun şekilde ortaya konmuştur. Söz unsuru dikkate alındığında; konu bakımından ölüm ve ayrılık temasını işliyor olması bu türkülerin ortak özelliği olup, on bir, on iki ve on üçlü hece ölçülerinde kaleme alındığı görülmüştür. “Ay Deresi” ve “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” türküleri hikâye bakımından ele alındığında, olayın geçtiği bölgenin sarp oluşu ve sert geçen kış mevsiminde, yoğun kar ve tipi sebebi ile hayatını kaybeden insanların olması yönünden benzerlik göstermektedir. Aynı zamanda, hikâye ve ezgi bakımından birbirlerinin varyantı olarak da nitelendirilmektedir. Türkülerdeki ezgi unsuru irdelendiğinde, Hüseyini ve Muhayyer makamı dizisinde olduğu görülmektedir. Dokuz ses, on ses ve on iki ses aralığında değişen bir genişliğe sahip olup, ritmik olarak da 2/4’lük ölçülerde notaya alınmıştır. Türkülerin, ezgi ve hikâyesi coğrafi olarak birbirine yakın iller olan Aydın, Denizli ve Burdur gibi yerleşimlerin kültürel bağlamda etkileşimleri sonucunda ortaya çıkmıştır. Halkın yaşam şeklini, kültürel öğelerini ve müzikal estetiğini sözler, hikâyeler ve ezgilerle bir bütün içerisinde anlatan türküler, bu çalışmada da örneklendiği gibi, sözleri farklı ezgileri aynı ya da hikâyeleri benzer ezgileri farklı biçimde, birbirinin varyantı olarak da karşımıza çıkmaktadır. Saha araştırmaları yapılarak, farklı türkülerin varyantları derlenebilir ve alana farklı çalışmalar sunulabilir.

Anahtar Kelimeler

Türkü, folklor, varyant, Ay Deresi, Devrent Deresi.

ABSTRACT

“Turkish folk song” (türkü) is one of the products of anonymous Turkish folk culture and it can be considered as one of the most beautiful expressions of folklore which is the core of the Turkish culture with its local stories, lyrics and melodies. In almost every region of Anatolia and Rumelia, folk songs were composed through true-life events and their stories with their melodies were widely spread. In this circumstance, it can be seen that some of the folk songs belonging different regions show similarities with each other by means of their stories, lyrics or melodies. This phenomenon is called as variant case (version). These types of variations are indication of that these folk songs have an influential melody, story and lyrics within the cultural structure. In this study, the local story, lyrics and melody of the folk song of “Ay Deresi”, which was locally composed after a true-life event, were recorded by doing personal interviews with first-hand witnesses of the event and assessment of the case study were presented by means of qualitative research methodology. Additionally, it was focused on revalidation of the similarities and differences between the folk song of “Ay Deresi” and the variant songs of “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” and “Devrent Deresi (Dudu)”. Evaluations were made on the stories, lyrics and melodies of these three folk songs through comparative analyses. At the result of this

* Geliş tarihi: 11 Mart 2020 - Kabul tarihi: 10 Eylül 2020

Gök Akıldız, Sevilay. “Bir Türkünün Doğuş Hikâyesi: Ay Deresi” *Millî Folklor* 127 (Güz 2020): 244-259

** Akdeniz Üniversitesi Antalya Devlet Konservatuarı, Geleneksel Türk Müziği Bölümü, Antalya/Türkiye, sevilaygok@akdeniz.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6635-718X.

study, the folk song of "Ay Deresi", which was considered as the variant of the songs of "Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü" and "Devrent Deresi (Dudu)", was represented in details through its local story, lyrics and melody scopes. As the main scope, it was seen that the common feature of these songs was death and apartness (separation) and they were composed with syllabic meters of eleven (11), twelve (12) and thirteen (13). At the tragic focus of the stories of the "Ay Deresi" and the variant songs of "Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü", it is understood that there were story-based similarities of the territory where the event was experienced and dying people because of the snowy hard winter climate conditions. Additionally, they can be considered as the variant songs by means of their story and melody. In the evaluation of the melody of the song of "Ay Deresi", it can be said that the melodic sequence were Hüseyini and Muhayyer modes. The song was composed with the sound intervals of nine, ten and twelve and the rhythm meter was 2/4. In addition to this, the melody and stories of these songs were appeared at the close locations such as Aydın, Denizli and Burdur through cultural interactions. As it was represented in this study, the folk songs (türkü) which express the life styles, cultural features and musical aesthetics together with stories and melodies can be seen as the variants which have different stories and lyrics with similar melodies. In this point, different variants of folk songs can be composed by means of field research and future studies can be organised.

Key Words

Turkish folk song, folklore, variant, Ay Deresi, Devrent Deresi.

Giriş

Türk halkının kültürel öğeleri bölgelere, yörelere, illere ve hatta köylere göre değişkenlik göstermektedir. Bu benzerlik ve farklılıklar Türk kültürünün ne denli zengin olduğunu da bir göstergesi sayılabilir. Türk halkının kültürünü en güzel yansıtan öğelerden biri de halk türküleridir. Türküler, yaşanmış olaylar ardından yakılmış, sözleri ve ezgileri halk edebiyatı ve halk danslarıyla yoğrulmuş, herkesin anlayabileceği sade ve ortak bir dille, çoğunlukla hece ölçüsü ile yazılmış ya da söylenmiştir. Türküler; aşk-sevda, hasret, ayrılık, doğum-ölüm, ağıt, kahramanlık, iş-meslek, nükte-mizah, düğün-kına, gelin-güvey, göç, savaş, yer vb. pek çok konuyu içeren eserlerdir. Türkülerin hemen hemen hepsi bir olaydan etkilenerek ya da esinlenerek yakılmıştır. Hikâyesi birbirine benzeyen ama ezgileri ya da sözleri birbirinden farklı türküler olmakla birlikte, ezgileri birbirine benzeyip hikâyesi ve sözleri farklı olan türküler de bulunmaktadır. Bu türkülere varyant ya da çatal türküler denmektedir. Varyant kelimesi, Fransızca "variante" kelimesinden dilimize yerleşmiş, Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlükte; "bir dil içerisinde her türlü çeşitlenme, masal, efsane, bilmece, oyun, gelenek vb. bir metnin, bir eserin, bir olayın aslından az çok ayrılan değişik biçimli, değişik" olarak tanımlanmıştır (TDK-Web, 2019).

Sözlü kültür, sözlü gelenek ya da sözlü aktarımdan bahsedildiğinde standart bir biçimden söz edilemeyeceği ve her bir icranın/performansın tek ve eşsiz olarak kabul edilmesi gerektiği görüşü belirginleşmektedir. Her coğrafya ve kültür, yani her anlatıcı; anlatısını o coğrafyanın o kültürün özelliklerine göre yerleştirir, bir bakıma onu o topraklardan çıkmış bir anlatı biçimine getirir. Anlatılarda görülen bu yerleşme, varyantlaşma ya da versiyonlaşmanın izleri ezgilerde ve müzikal yapılarda da takip edilebilir. Benzer sözlere sahip türküler farklı yörelerde farklı müzikal yapılar içerisinde karşımıza çıkabilmektedir (Elçi, 2011:130-138). Benzer bir ifadeyle; bir metnin veya hikâyenin aynı anlatıcı tarafından farklı zaman dilimlerinde farklı biçimlerde anlatılmasıyla farklı coğrafyalarda farklı biçimlerde yer alması muhtemel bir durumdur. Aynı şekilde türkülerin de âşıklar ve yorumcular tarafından, farklı coğrafyalarda farklı biçimlerde söylenmesi durumunda türkülerde varyantlaşmalar oluşmaktadır. Güven (2013:148)'e ve Gün Duru (2015:298-306)'ya göre, türkünün hikâyesi göreceli olarak daha sınırlı insan kitleleri tarafından bilinirken ezgiler çok daha büyük kitleler tarafından bilinebilmekte ve icra edilebilmektedir (Güven, 2013:148). Hikâyesi olan türkülerin varyantlaşmasında,

hikâye kısımlarının genel hatları ile birbirine benzediği, ancak bazı noktalarda; yani yer, zaman, şahıs vb. vasıflarıyla kısmen farklılaşmakta oldukları tespit edilmiştir.

Bu çalışmada, gerçek bir olay neticesinde yakılmış olan “Ay Deresi” türküsünün hikâyesi, sözleri ve ezgisinin kayıt altına alınarak, varyantı olduğu değerlendirilen “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” ve “Devrent Deresi (Dudu)” türküleriyle karşılıklı olarak benzerlik ve farklılıklarının ortaya konması amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden amaçlı örnekleme deseninden yararlanılarak durum çalışması yapılmıştır. Bununla birlikte, “Ay Deresi” türküsünün hikâyesi, sözleri ve ezgisini özgün ve yaşandığı gerçeklik ile aktarabilmek amacıyla, olayı yaşayan ve ilk ağızdan duyan beş kişi ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.¹ Türkünün hikâyesi ve türküleştirilme süreci anlatıcıların ağızından video kaydına alınarak arşivlenmiş, türkü, yörenin mahalli sanatçısı Kadir Selçuk’un anlatımından ve icrasından dinlenip notaya alınmıştır.

“Ay Deresi” Türküsünün Hikâyesinin İlk Ağızdan Anlatımları

“Ay Deresi” türküsünün hikâyesi, olayın yaşandığı hafta düğünü olan Mustafa Korkut (Postacı), olayda vefat eden Hasan Özer’in kız kardeşi Ümmühan Okunakol, köyün çobanlarından Bayram Ali Erol, köyün mahalli sanatçısı Kadir Selçuk ve bu konu üzerine araştırma yapan ve ilk ağızdan dinleyen Veli Savaş ile görüşmeler neticesinde ortaya konmuş ve yazıya alınmıştır. Çalışmada adı geçen Ay Deresi, Korkuteli ve Tefenni’nin sınırını oluşturan Korkuteli’ne bağlı Alifahrettin (şimdiki Kırkpınar Köyü) ve Tefenni’ye bağlı Hasanpaşa Köyü’nün arasında kalan sarp bir bölgedir. Ay Deresi’nin Hasanpaşa’ya uzaklığı yaklaşık 6 km, Alifahrettin (Kırkpınar/Alafaradın) Köyü’ne uzaklığı ise yaklaşık 1.5 km civarındadır. Ay deresi mevkiine ait bit fotoğraf Görsel 1’de verilmiştir.

Görsel 1: Ay Deresi Mevkii

1957 yılının çok soğuk bir aralık ayında, Alafaradın'ın (Hasanpaşa / Alifahrettin-Büyükköy) yaylası şimdiki adıyla Kırkpınar, Korkuteli'nin Tefenni sınırına komşu olan bir köydür. (KK 1, 2019). Hasanpaşa Köyü'nden Süleyman Çelikli ile Hasanpaşa'nın komşu köyü Korkuteli'nin bir köyü olan Büyükköy'ün yaylası olan Alafaradın (Alifahrettin) şimdiki adı Kırkpınar köyünden Mehmet, Güney Doğu Anadolu Bölgesinde (Bingöl ya da Bitlis olabileceği belirtilmektedir) birlikte askerlik yapmaktadırlar (KK 2, 2019). Kırkpınarlı asker Mehmet izne gelecektir. Hasanpaşa'lı asker arkadaşı Süleyman Çelikli; (Rahmetli Karakaşların Çatık) Mehmet'e der ki: "*Önce Hasanpaşa'ya uğra, selam götür, mektubumu anneme babama ver. Bizimkilerin misafiri ol*". Asker arkadaşı söyler de "hayır" denir mi? Bir dileği olur da yerine getirilmez mi? Asker Mehmet, karlı bir Aralık ayının Perşembe gününde Hasanpaşa'ya gelir. Süleyman'ın annesi ve babası oğulları gelmiş gibi sevinirler. Mehmet misafirlikten sonra, "*Artık köyüme geçeyim*" der. Derler ki; "*Sen kutsal vazifesini yapan devletimizin askerisin, emanetsin. Hava kış, dağlar kar yağılı. Biz götürelim seni köyüne.*" (KK 1). Hasanpaşa'dan akrabası olan Hasan Özer'i de alarak üç kişi (Sadık Çelikli, Hasan Özer, Asker Mehmet) yola çıkmaya karar verirler. Sadık Çelikli'nin evi Hasanpaşa'daki Dere Mahallesi'nin altındaki caminin yanındadır (Şimdiki eski cami). Caminin önünden geçerken köyün büyükleri Sadık Çelikli'yi uyarır, "*Sadık gitmeyin dayım, bu havada Ay Deresi geçit vermez*" derler. Asker Mehmet'in de ailesine kavuşma isteği olduğu için köylüleri dinlemezler ve yola koyulurlar" (KK 2). Köylerde traktör dâhil motorlu vasıta yoktur, köyde telefon da yoktur. Karakaşlar büyük koyun sürüleri olan bir çoban ailesi olduğu için, gidilecek güzergâhı ve mevkiiyi çok iyi bilmektedirler. Asker Süleyman Çelikli'nin ağabeyi Sadık ve kardeş çocuğu oldukları Tabansızların Hasan Özer; Hacı Ümmetlerin Durmuş Özekin'den (Rahmetli Durmuş Çavuş) iki at alarak bir cuma günü yola çıkarlar. Kestirmeden Koca Yayla'yı geçip Alifahrettin'e varmayı planlamışlardır. Kurtluca üzerinden, Elduranlı'yı geçip, Poyrazlı Yurduna varırlar ki kar, boran, tipi göz açtırmaz olur. Atlar diz boyunu aşan karda yürümekte güçlük çekince atlardan inerler. Atlar kar kürtünelerine (tipinin doldurduğu çukur alanlardaki kar) sık sık çakılıp tökezlemektedirler. Ay Deresi'ne vardıklarında artık yürüyecek mecalleri kalmamıştır. Tipi ellerini ayaklarını dondurmuştur. Giysileri soğuğa dayanıklı değildir. Asker Mehmet ve Hasan Özer yürütmekte güçlük çekmektedirler. Donmanın etkisiyle uyku hali başlar. Sadık beş yüz metre ileride güney cephede bu tipinin olmayacağını tecrübelerinden biliyordur. Köye ulaşım yardım isteyecektir (KK 1). Hasan Özer, Sadık Çelikli ve Asker Mehmet soğuk hava şartları ve tipiye rağmen sırasıyla; Eski Cami, Kavakdibi, Taşlık, Yayla Deresi, Aliler Arığı, Mehtelar Çukuru, Yarıtaş, At Düşü, Kuzu İleri, Yıldırımılı, Dikencil, Çataloluk, Eşekcil, Kızlardüzü mevkilerini geçerek yolun son aşaması olan Ay Deresi'ne kadar gelmeyi başarsalar da burada daha fazla dayanamayıp hayatlarını kaybederler. Hasan Özer, Ay Deresi istikametine döndükleri anda yola devam edememiş orada kalmıştır. Sadık Çelikli Hasan Özer'e kendi parkasını giydirerek Asker Mehmet'le yola devam etmişler ancak kısa bir mesafe sonra Asker Mehmet daha fazla dayanamayıp yolda kalmıştır. Donmaya başlamıştır. Sadık Çelikli onu tokatlayarak uyandırmaya çalışsa da bir faydası olmamıştır. Asker Mehmet'in cansız bedeni bulunduğu hala yüzünde tokat izleri durmaktaymış. İzlere önce bir anlam verilemese de daha sonra Sadık Çelikli'nin onu uyandırmak bunu yaptığı anlaşılmıştır. Son olarak tek başına kalan Sadık Çelikli biraz daha yola devam edebilmiş ancak o da soğuğa, tipiye ve yorgunluğa dayanamayıp çenesinin altında bir sopaya dayanmış ve donmuş bir şekilde bulunmuştur

(KK 3 ve KK 4, 2019). Aradan beş gün geçtiği halde, asker teslim etmeye gidenler dönmeince, Hasanpaşa'da iki evde endişeli saatler yaşanmaktadır. İki gencecik gelinin geceleri zindan olmuştur. Hasan'ın bir haftalık karısı (Yuvalak Köyünden) ve Sadık'ın eşi Hatice, beş gündür dönmeyen kocalarını merak etmektedir. Hasan'ın anası Ayşe, dayanamaz artık bu bekleyişe. Bir hafta önce evlendirdiği oğlu dağlardan dönmemiştir. "Ne beklersiniz komşular, yavrularım gitti dönmez dağlardan. Ne beklersiniz?" diye feryat eder. Altıncı gün Keskinlerden Gök Hasan, asker bırakmaya giden Hasan'ın kardeşi Osman Özer ve Zurnacıların İbrahim Acar hazırlanıp yola çıkarlar. Onların gittikleri istikametten kardaki izlerini takip ederek giderler. Ay Deresi'ne varınca uzaktan iki at görünür. Atlar onları görünce kişnemeye başlar. Heyecanla atların olduğu yere koşarlar. Manzara, onları hiçkırıklara boğar. Osman, yüzü mendil örtülü bedene yaklaşır. Mendili çekince kardeşinin donuk bakışlarıyla karşılaşır. Sarılır, kaskatı, buz tutmuş bedene. Daha sonra sırasıyla Asker Mehmet ve Sadık Çelikli'nin cansız bedenlerine ulaşırlar. İki at, hareketsiz bedenlerin başlarından bir hafta ayrılmamıştır. Etrafta bazı yırtıcı izleri görürler ama atların bu yırtıcıları olay yerine yaklaştırmadıklarını anlarlar. Atlar ayaklarıyla karı kazıyıp çöğür ve çalılıkları yiyerek hayatta kalmışlardır. Arama çalışmasına giden Osman Özer ve Zurnacıların İbrahim Acar, cenazeleri tek başlarına getirmeleri mümkün olmadığı için köye geri dönerler. Köyde Mustafa Korkut (Postacı) ve Mehmet Aşık'ın (Hacı Mehmet rahmetli) düğünü vardır. Bu kara haber tez duyulmuştur. Davul ve zurnanın sesi kesiliverir birden. Ertesi günü köyde gidebilecek kim varsa toplanır. Erkenden yola çıkar köylüler. Sadık ve Hasan'ın cenazeleri sopaları birbirine bağlayarak oluşturdukları sallarin üzerinde büyük zorluklarla 5 km kadar omuzlarda Korkuteli-Tefenni yoluna, oradan da at arabalarıyla akşam vakti köye getirilir. Gece camide bekletilir. Korkuteli'nin köyü olan Alifahrettin'e (Kırkpınar) Mehmet'in ailesine acı haber verilir. Oğullarının izne geleceğini bile bilmeyen ana baba bu haberle yıkılırlar (KK 1). Olayda vefat eden Hasan Özer'in kız kardeşi Ümmühan Okunakol, 1957'de olay olduğunda kendisinin Hasanpaşa'da değil Korkuteli'nde olduğunu belirtmiştir. Kendisine kardeşinin vefatı 30-35 gün sonra haber verilmiştir. Kardeşi Hasan Özer'in olaydan önce 3 ya da 5 günlük yeni evli olduğunu belirtmiştir. Sonradan anlatılanlardan duyduğuna göre yeni evli birinin eşini bırakıp Ay Deresine gitmesine eşi ve akrabaları razı olmamış lakin akrabası olan Sadık Çelikli'yi kıramamış, asker Mehmet'i köyüne (Alafaradın-Alifahrettin) kadar götürüp getirmeye razı olmuştur (KK 5, 2019).

"Ay Deresi" Türküsünün Ortaya Çıkış Süreci ve Sözleri

Mustafa Korkut (Postacı) ile yapılan görüşme sonucunda (09.11.2019) "Ay Deresi" türküsünün yakılması ile ilgili şu bilgilere ulaşılmıştır: O yıllarda (1957) Hasanpaşa'dan Tefenni'ye gitmek için Hüyük köyü içerisinden geçen bir yol kullanılmaktadır. Bu yol patika bir yoldur. Hasanpaşa köyünden Tefenni'ye at arabasıyla gübre almaya giden Mustafa Korkut, Hüyük köyünden geçerken zaman zaman Hüyük mahalli sanatçı Mustafa Kara'yı (Hüyük Arap Mustafa) at arabasıyla Tefenni'ye götürüp getirir. Ay Deresinde üç kişinin hayatını kaybetmesinden yaklaşık bir iki ay sonra yine bir gün Hüyük köyünün içinden Tefenni'ye giderken Hüyük kasabasından Mustafa Kara'yı alır. Mustafa Kara, Mustafa Korkut'a olayın nasıl olduğu, hayatını kaybedenlerin buldukları yere ne denildiğini ve konuyla ilgili merak ettiği pek çok soru sorar. Mustafa Korkut oraya Ay Deresi dendiğini söyler. Aradan zaman geçer Mustafa Korkut yine bir gün Tefenni'ye gider-

ken Hüyük Köyü'nden Mustafa Kara'yı alır ve Mustafa Kara, Ay Deresinde hayatını kaybeden asker Mehmet için bir kıta, Hasan Özer için bir kıta, Sadık Çelikli için bir kıta söz yazdığını Mustafa Korkut'a söyler.

Bu sözler şu şekildedir:

Şu Ay Deresini nasıl (da) geçmeli
Teke'yi geçmek için yol mu seçmeli
Devlet izin vermiş vaz mı (da) geçmeli
Ağlasın ağlasın garip anam ağlasın
Alları koynunda karaları bağlasın,
Üç günlük gelinini kimler eylesin

Şu Ay Deresini duman da bürüdü
Köylülerim kol kol oldu yürüdü
Ciğerlerim mosmor oldu çürüdü
Ağlasın ağlasın anam ağlasın
Alları koynunda karaları bağlasın
Üç günlük gelinini kimler eylesin

Şu Ay Deresinde ötüyor keklik
Kıratları başımıza nöbete diktik
Kimseler görmeden yedi gün yattık
Ağlasın ağlasın anam ağlasın
Alları koynunda karaları bağlasın
Üç günlük gelinini kimler eylesin

Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü Türküsünün Hikâyesi ve Sözleri

Bu Türkü TRT Türk Halk Müziği Repertuarında iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. İlki, Denizli iline kayıtlı, kaynak kişisi Süleyman Uğur ve Nida Tüfekçi'nin notaya aldığı "Devrent Deresine Duman Bürüdü" adlı türkü, diğeri ise, Aydın-Ödemiş-Kaynakçı köyüne kayıtlı, Nuri Alkar'ın kaynak kişi olduğu ve notaya aldığı "Devrent Deresi (Dudu)" adlı türküdür.

Türküye konu olan olaylardan ilki şu şekildedir: 12 Şubat 1933 tarihinde, Denizli İli'ne bağlı, bugün Buldan-Derbent Barajı'nın dolgusunun bulunduğu "Derbent Deresi" denilen yerde meydana gelmiştir. O yıllarda Buldan'ın Derbent Köyü Alaşehir ve Sarıgöl taraflarından gelip, Sarayköy ve Denizli taraflarına geçmekte olan kervancıların uğrak yeri idi. Kervanlar, Derbent Boğazını görmeden geçemezlerdi. Zaten en kısa ve tek geçit burasıdır. 12 ya da 13 Şubat tarihlerinden önce, Denizli'nin Göremezli köyünden Devenci (Kervancı başı) Kuru Ali'nin Musa adındaki kişi, Meneviş'in Veli ve Süleyman adındaki kişileri de yanına alarak Sarayköy'den develerine buğday ve arpa yükleyip Sarıgöl'de boşaltdıktan ve sattıktan sonra tekrar aynı yoldan Sarayköy'e doğru hareket ederler. Kış mevsiminin karlı, fırtınalı, tipili bir günüdür (Güven, 2009:247). Deve kervanı, Derbent denilen yerden geçerken tipiye yakalanır. Tipiden önünü göremeyen develer uçurumdan aşağı yuvarlanır. Musa, Veli ve Süleyman isimli kervancılar da develeri kurtarmak ve yola devam etmek için çabalarlar. Ancak çok soğuk hava ve tipi ile bitkindüşen kervancılar orada donarak hayatlarını kaybederler. Daha sonra Derbent Köyü'nden Ayşe ve Fatma Hanımlar, ölen kervancılara aşağıda dizeleri verilen ağıtı yakarlar (Repertukul-Web 2019).

Devrent Deresine Duman Bürüdü (Of Of)
Yedi Deveyilen Musa'm Yürüdü
Musa'mın Ciğeri Mosmor Oldu Çürüdü (Of Of)
Ağlasın Ağlasın Anam Ağlasın
Tülü Mayaları Dudu Bağlasın

Devrent Deresine Çıvınlar Esti (Of Of)
Elimi Kolumu Poyrazlar Kesti
Feleğin Bizlere Böyle Mi Kastı (Of Of)
Devrent Dereleri Dar Geldi Bana
Vadesiz Ölümler Zor Geldi Bana

Türküye konu olan olaylardan ikincisi şu şekildedir (Turhan vd., 1996:56-57):

“Devir Cumhuriyet öncesi. Ege dağları kaçak dolu. Yurdun işgaline gönlü razı olmayanlar, Efeler, Zeybekler, Kızanlarını toplayıp çıkmışlar dağa. Bir yanda gerçek yurt-severler, canını dişine akıp yurdunu savunanlar; öte yanda işgalciler ve onların şakşakçıları. Bunların arasında bir de Gavur Ali var. O da kendine Efe dedirtenlerden ama işbirlikçi, işgalcilerin adamı. Türküye konu olan olayın bir ayağı işte bu Ali. Ödemiş’in Kaymaklı köyünden Nam-ı diğer Gavur Ali. Bir de kız kardeşi var Ali’nin. Güzelliği dillerde, boylu, poslu endamlı bir kız Ayşe. Köyde kimse adıyla çağırıyor Ayşe’yi, tatlı dili nedeniyle herkes “Dudu” diyor Ayşe’ye. Bu türkünün öyküsünü anlatanlar, aynı köyden Süleyman’dan söz ettiler. Ödemiş’in Kaymaklı köyünden Süleyman, aynı köyden Dudu’ya tutkun. Süleyman’ın kimseye evvallahı yok, bir tek Dudu’ya boynu eğik. Arada bir gizlice buluşup söyleşiyorlar, yol yordam arıyorlar. “*Babam keçi inatlıdır. Bir kere yok dedi mi, he dedirtemezsin. Ali abim dersen gavurun teki. Kendini düşünür. En iyisi kaçıp gidelim, abim zaten dağda. Araya zaman girince hepsi yumuşar. Birkaç ay başka yerde kalırsın sonra da onların gönlü olur. Döner geliriz köye*” der Dudu. Varıp anasına açıyor durumu Süleyman. Anası karşı duruyor. “*Aman oğul, onların şerrini üstümüze çekme. Ali “Gavur” adını boşuna almadi. Elin gavuruyla bir olup, bizim efeleri ele veriyor. Deve kinlidir üstelik. Vazgeç oğul*”. Şunu diyor, bunu diyor ama Süleyman dinlemiyor. Gün aşip akşam olunca atını eyerleyip, heybesini terkisine atmış. Tez elden bohçayı yerleştirmişler heybeye. Sabaha yakın Ödemiş’i tutmuşlar. Varıp bir arkadaşının kapısını çalmış Süleyman. Zaten haberli arkadaşısı, bekliyorlar. Ertesi gün Dudu’nun evinde anlaşılmış mesele. Çok geçmeden Gavur Ali de iniyor köye. “Bunu kormuyum yanına. Gördüğüm yerde mihlamazsam da Gavur Ali demesinler. Benim bacımıkacıracan ha” deyip bangır bangır bağıyor köy kahvesinde. Gavur Ali fellik fellik arıyor Süleyman’ı. Haber salmadığı yer kalmıyor. Arıyor tarıyor boş. Aylar geçiyor bir haber çıkmıyor. Gavur Ali, bakıyor olacak gibi değil, işin şeytanlığına kaçıyor. “*Canım ne var ki aramızda. İki gönül bir olup karar vermişler. Gelsin el öpsünler barışalım*” diye dedikodu salmış ortalığa. Bu sözler Süleyman’ın kulağına ulaşmış. Bir yandan yakalanma korkusu, bir yandan arkadaşına fazla yük olma duygusu zaten üzüyor Süleyman’ı. Dudu kararsız, korkulu. “*Sen onları bilmezsin. Deve kini vardır bizimkilerde. Şeytanlığına düşünüyordur bu işi. Benim gönlüm razı değil ama sen bilirsin*”. Akşama doğru atlarına binip, koyulmuşlar yola. Devrent deresini yatsıya doğru tutmuşlar. Dumanlı, boranlı dere. Zor güç yol buluyorlar. Gecenin bir yarısında Kaymaklı’ya ulaşıyorlar. Sabah tez elden kalkıp kahveye inmiş. İnmiş ki büyüklerden birkaç kişi alıp kayınbabasına gitsinler. Girip selam vermiş kahvedekilere, dostlarla sarmaş dolaş, hoş beş demeye kalmadan kahve kapısı tekmeyle açılmış.

Gavur Ali hışımla girmiş içeri. Doğruca Süleyman'a yürümüş “*Vay ki düştün tuzağıma sonunda, sen kim benim bacımı kaçırmak kim*” deyip elinden beşlisini çıkarıp alınma çevirmiş namluyu. Süleyman ne olduğunu anlamaya fırsat kalmadan yıkılmış yere. Gavur Ali silahını kınına koyup çıkmış dışarı, dağ yolunu tutmuş yeniden”

Bu hikâyeye yakılan türkünün sözleri şu şekildedir:

Devrent Deresini Duman Bürüdü
Dumanın İçinde Dudum Yürüdü
Dudu'mu Derelere Kimler Sürüdü

Kaldır Dudu'm Kollarımı Göster Boyunu
Dudu'mun Yollarına Kıydım Canımı

Kaymakçı Kahvesinde Masalar Kuruldu
Masanın Başında Süleyman Vuruldu
Saatine Varmadan Ödemiş'e Duyuldu

“Ay Deresi”, “Devrent Deresi (Dudu)” ve “Devrent Deresine Duman Bürüdü” Türkülerinin Hikâye, Söz ve Ezgi Analizi

“Ay Deresi” türküsünün hikâyesi ve sözleri, ölüm-ayrılık temalıdır. “Ölüm konusu, hikâyeli türküler içinde en geniş yeri almaktadır. Ölüm bir ayrılıktır. Türk halkı da ölüm karşısındaki bu çaresiz durumu, adına ağıt denilen bir türkü biçimi ile ifade etmeye çalışmıştır” (Güven, 2009:25). “Ağıt etme, tek bir aileyi ilgilendiren kişisel bir olay değildir. Ağıt etme bütün köyü veya aşireti ilgilendirir. Bu yanı ile düğün gibi, nişan gibi, imece gibi törensel bir ilişkidir” (Başgöz, 2008:78). Buradan hareketle, çalışmaya konu olan Ay Deresi ve Devrent Deresi türkülerinin hikâyeleri, yalnızca olayı yaşayanların aileleri ve yakınlarını değil yaşadığı yöreyi hatta bölgeyi etkilemiştir. Tablo 1’de “Ay Deresi”, “Devrent Deresi (Dudu)” ve “Devrent Deresine Duman Bürüdü” Türkülerinin ezgisel, ritimsel ve şiirsel özellikleri verilmiştir.

Tablo 1: “Ay Deresi”, “Devrent Deresi (Dudu)” ve “Devrent Deresine Duman Bürüdü” türkülerinin ezgisel, ritimsel ve şiirsel özellikleri

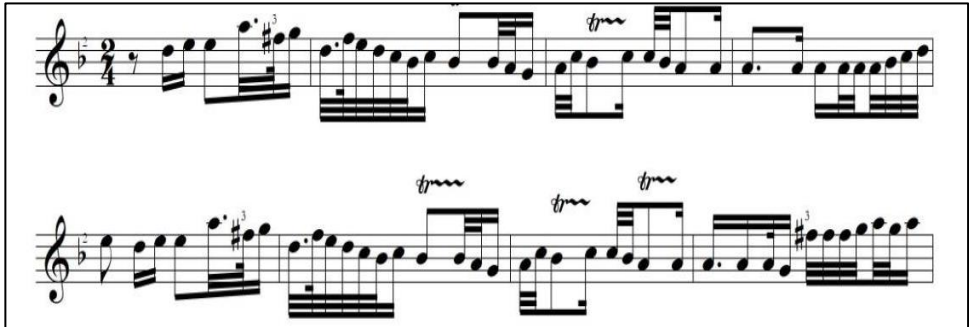
Türkünün Adı	Yöresi	Kaynak Kişisi	Makam Dizisi	Ses Genişliği	Ritmik Yapısı	Hece Ölçüsü
Şu Ay Deresini Nasıl da Geçmeli	Burdur	Mustafa Kara (Hüyükklü Arap)	Muhayyer		2/4'lük	11'li 12'li
Devrent Deresini Duman Bürüdü (Dudu)	Aydın	Nuri Alkar	Hüseyni		2/4'lük	12'li 13'li
Devrent Deresine Duman Bürüdü	Denizli	Süleyman Uğur	Muhayyer		2/4'lük	11'li 12'li

Ay Deresi (Şu Ay Deresini Nasıl da Geçmeli) türküsünün yöresi Burdur/Tefenni, Devrent Deresine Duman Bürüdü türküsünün yöresi Denizli ve Devrent Deresi (Dudu) türküsünün yöresi de Aydın olarak kayda alınmıştır. Türkülerin hepsi hüseyni dizisinde ve bu türkülerin ritmik yapısı 2/4'lük olarak görülmektedir. Ay Deresi türküsü en altta “fa #” en üstte “do” sesi olmak üzere on iki ses genişliğine, Devrent Deresi (Dudu) türküsü en altta “sol” ve en üstte “la” sesi olmak üzere dokuz ses genişliğine, Devrent Deresine Duman Bürüdü (Denizli) türküsü ise en altta “la” ve en üstte “do” sesi olmak üzere on ses genişliğine sahiptir.

Türkülerin icra edildikleri yöreler, icracılar ve icra biçimlerinde farklılıklar olsa da müzik cümleleri birbiriyle benzerlik göstermektedir. Ay Deresi ve Devrent Deresine Duman Bürüdü (Denizli) türküleri ezgisel olarak, hece ölçüsü bakımından ve makamsal açıdan oldukça benzemektedir. Bu iki türkü makamsal açıdan incelendiğinde, Muhayyer makamı dizisinde, hece ölçüsü bakımından incelendiğinde ise 11’li ve 12’li hece ölçüsü ile oluşturulduğu görülmüştür. Devrent Deresi (Dudu) türküsünün hikâyesi ve sözleri tamamen farklı olmakla birlikte, ezgisel yapısı nakaratta diğer türkülerle benzerlik gösterip, makamsal olarak Hüseyni makamı dizisindedir. Bu türkünün sözlerinde ise ağırlıklı olarak 12’li ve 13’lü hece ölçüleri kullanılmış, 11’li ve 14’lü hece ölçülerine de rastlanmıştır.

Ay Deresi türküsü ile Devrent Deresine Duman Bürüdü (Denizli) türküsünün hikâyelerinde kar ve tipide donarak hayatını kaybeden kişilerin olması bakımından da benzerlik göstermektedir. Ancak türkülerin hikâyelerinde, yaşanan olayların geçtiği yerlerin ve hikâyenin kahramanlarının tamamen farklı olduğu anlaşılmaktadır. Bu noktadan hareketle, bu çalışma; Güven’in çalışmasında yer alan (Güven, 2013:153), hikâyesi olan türkülerin varyantlaşmasında hikâyeler benzese de yer, zaman, şahıs vb. vasıflarıyla kısmen farklılaşmakta olduğu ve ezgilerin daha çok bilinip icra edildiği, görüşüyle tamamen örtüşmektedir. Devrent Deresi(Dudu) türküsünde diğer türkülerden tamamen farklı bir olayın hikâyesinden bahsedilmektedir. Bu türkülerin hikâyelerinin ortak özelliği, ölüm-ayrılık temalı olmasıdır. Bu üç türküye ait notaların içerisinde ezgisel olarak benzeyen kısımlar Şekil 1-3’de verilmiştir.

Şekil 1: Ay Deresi Türküsü

Şekil 2: Devrent Deresi (Dudu)

Şekil 3: Devrent Deresine Duman Bürüdü

Türküler, başlangıçta yarım vuruşluk es ile ve karar sesinin 4. ve 5. derecesi olan “re, mi” ya da “mi, mi” sesleriyle başlamış; 7. derece olan sol sesine vurgu yaparak çıkıcı-inici hareketlerle birbirine yakın aralıklar kullanılmıştır. Ay deresi türküsünde karar sesinin oktavi olan “la” sesine çarpmalar yapılmış, triller ve çeşitli geçkilerle zenginleştirilmiştir. Türkülerde karar seslerine yaklaşıldığında (son iki ya da son üç ölçüde) “do”, “si” ve “la” sesleri kullanılmıştır. Bitişlerde ise yeden sese rastlanmamıştır. Devrent Deresi (Dudu) türküsünün sözlü bölümünde, söze yeden ses ile başlayarak karar seste durulmuş, ardından tizdeki “sol” sesine geçiş yapılmıştır. Ay Deresi ve Devrent Deresini Duman Bürüdü türkülerinin sözlü bölümlerinde ise, “fa#”, “sol” ve “la” sesleriyle söze başlanmış ve inici özellikle bir seyir görülmüştür.

Sonuç

Burdur’un Tefenni ilçesinin Hasanpaşa Köyü ve Korkuteli’ne bağlı Alifahrettin (Kırkpınar Köyü) arasındaki Ay Deresi mevkiinde yaşanmış olan olayın hikâyesi, sözleri ve ezgisini derlemek üzere, yörede yaşamış ve olaya tanıklık etmiş beş kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler sonucunda; “Ay Deresi” türküsünün hikâyesi yazılıp, sözü ve müziği notaya alınmıştır. Ay Deresi mevkiinde, kar ve tipide mahsur kalarak hayatlarını kaybedenler üzerine bu acı olayı Hüyükli Mustafa Kaya, “Ay Deresi” türküsünü yakmış ve bu türkü günümüze kadar bulunduğu yörede icra edilmiştir. “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” ve “Devrent Deresi (Dudu)” türkülerinin varyantı olarak incelenen “Ay Deresi” türküsüyle benzerlik ve farklılıklarının ortaya konması amaçlanan bu çalışmada, türküler Hüseyini ve Muhayyer Makamı dizilerinde görülüp, ritmik yapılarının aynı (2/4’lük) olduğu sonucuna varılmıştır. Türkülerin hikâyeleri ve sözleri birbirlerinden tamamen farklı olup, “Devrent (Derbent) Deresini Duman Bürüdü” ve “Devrent Deresi (Dudu)” türkülerinin yalnızca isimlerinde benzerlik olduğu görülmüştür. Türkülerin sözleri 11’li, 12’li ve 13’lü hece ölçülerinde oluşturulmuş olup, 9 ses ile 12 ses genişliğinde karşımıza çıkmıştır. Ay Deresi türküsü ile Devrent Deresine Duman Bürüdü (Denizli) türküsünün hikâyelerinde kar ve tipide donarak hayatını kaybeden kişilerin olması ve ezgisel benzerlik göstermesi türkülerin varyant olduğunu net bir şekilde göstermektedir. Bu çalışma, Türk Halk Müziği Repertuvarına katkı sağlamak üzere “Ay Deresi” türküsünün

hikâye, söz ve ezgisel özelliklerini varyant türküleri ile karşılaştırmalı olarak ortaya koymuş ve gelecekte yapılacak olan bu tip çalışmalara kaynak olabilecek formatta yapılandırılmıştır.

NOTLAR

1. Bu çalışma kapsamında görüşme yapılan kişilerden, isimlerinin bilimsel çalışmalarda kaynak olarak açıkça yazılması konusunda onay alınmıştır. Ayrıca kaynak kişilerle yapılan görüşmelerin tamamı 2019 yılına aittir.

KAYNAK KİŞİLER

- KK 1: Veli Savaş, (1960), (Burdur Tefenni Hasanpaşa), (Öğretmen), (5 Kasım 2019, Merkez/Antalya).
KK 2: Mustafa Korkut, (1930), (Burdur Tefenni Hasanpaşa), (Çiftçi), (9 Kasım 2019, Hasanpaşa/Burdur).
KK 3: Bayram Ali Erol, (1943), (Burdur Tefenni Hasanpaşa), (Çoban), (9 Kasım 2019, Hasanpaşa/Burdur).
KK 4: Kadir Selçuk, (1963), (Burdur Tefenni Hasanpaşa), (Müzisyen), (9 Kasım 2019, Hasanpaşa/Burdur).
KK 5: Ümmühan Okunakol, (1933), (Burdur Tefenni Hasanpaşa), (Ev Hanımı), (5 Kasım 2019, Hasanpaşa/Burdur).

KAYNAKÇA

- Başgöz, İlhan. *Türkü*. İstanbul: Pan Yayıncılık:129, 2008.
Elçi Coşkun, Armağan. “Sözsel ve Müzikal Varyantlaşma: Manilerin Türkü İçindeki Dönüşümleri”. *Millî Folklor*, 91 (Güz 2011):130-139.
Gün Duru, Elvan, “Türk Halk Müziği Ezgilerinde Varyantlar: Isparta-Burdur Örneği”. *Akademik Bakış Dergisi*, 48, (2015):298-306.
Güven, Merdan. “Türkülerin Varyantlaşması”. *Erzurum A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 50 (2013):150-161.
Güven, Merdan. *Türküler Dile Geldi*. İstanbul: Ötügen Neşriyat, 2009.
Repertükül-Web, 2019, “Devrent Deresini Duman Bürüdü”, URL: www.repertukul.com (Erişim Tarihi: 10.11.2019)
TDK-Web (Türk Dil Kurumu-Online Sözlük), 2019, Güncel sözlük, URL: www.tdk.gov.tr (Erişim Tarihi: 10.11.2019)
TRT Türk Halk Müziği Repertuarı Arşivi
Turhan, Salih ve diğer. *Notalarıyla Türkülerimiz ve Hikâyeleri 1*. Ankara: Cem Web Ofset, 1996.

EKLER

Ek 1: Tarafımızdan Derlenen Ay Deresi Türküsünün Notası

AY DERESİ

YÖRESİ: TEFENNİ/ HASANPAŞA KÖYÜ
KAYNAK KİŞİ: MUSTAFA KARA
AKTARAN: KADRİ SELÇUK

DERLEYEN: CEM SAVAŞ- SEVİLAY GÖK AKYILDIZ
DERLEME TARİHİ: 09.11.2019
NOTAYA ALAN: DENİZ DİNCEL

$\text{♩} = 45$ $\frac{3}{4}$

ŞU AY DE RE Sİ NE NA SİL DA GEÇ ME Lİ

OF OF SAZ TE KE YE GE Ç

ME KI ÇI N YO L MU SE Ç ME Lİ SAZ TE KE YE GE Ç

ME KI ÇI N YO L MU SE Ç ME Lİ SAZ DEV LET İ ZİN

VE R Mİ Ş VAZ MI DA GEÇ ME Lİ OF OF

Ek 1: Tarafımızdan Derlenen Ay Deresi Türküsünün Notası (Devam)

SAZ _____ AĞ LA SIN A _____ Ğ LA _____ SI _____ N

GA Rİ BA NA M AĞ LA SIN SAZ _____ AL LA RI GO Y NU _____ N DA _____

GA RA LA RI BAĞ LA SIN SAZ _____ ÜÇ GÜN LÜK GE _____

Lİ _____ Nİ _____ NE _____ Kİ M LE R E Y LE SIN SAZ _____

ŞU AY DERESİNİ DUMAN DA BÜRÜDÜ
KÖYLÜLERİM KOL KOL OLDU YÜRÜDÜ
CİĞERLERİM MOSMOR OLDU ÇÜRÜDÜ

AĞLASIN AĞLASIN GARİP ANAM AĞLASIN
ALLARI GOYNUNDA GARALARI BAĞLASIN
ÜÇ GÜNLÜK GELİNİNİ KİMLER EYLESİN

ŞU AY DERESİNDE ÖTÜYOR KEKLİK
KIRATLARI BAŞIMIZA NÖBETE DİKTİK
KİMSELER GÖRMEDEN YEDİ GÜN YATTIK

AĞLASIN AĞLASIN GARİP ANAM AĞLASIN
ALLARI GOYNUNDA GARALARI BAĞLASIN
ÜÇ GÜNLÜK GELİNİNİ KİMLER EYLESİN

Ek 2: TRT Türk Halk Müziği Repertuar Arşivine Kayıtlı Devrent Deresi "Dudu" Türküsünün Notası

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2 3 8 5
İNCELEME TARİHİ : 15 - 11 - 1984

DERLEYEN
NURİ ALKAR

YÖRESİ
AYDIN-ÖDEMİŞ-Kaymakçı

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
NURİ ALKAR

DEVRENT DERESİ
(DUDU)

NOTAYA ALAN
NURİ ALKAR

DEVRENT DE RE Sİ Nİ DUMAN
BÜRÜ DÜ DUMA
NİNİ ÇİN DE DUDUMM YÜRÜ
DÜ DUDUM DE RELE RE
KİMLER SÜRÜ DÜ
KALDIR DUDUM M KÖL LA Rİ Nİ GÖS TE R
DU DU MÜN YO L LA Rİ NA KI Y Dİ M
BO YU NU Uysal CA NI MI

- 2 -

KAYMAKÇI KAHVESİNDE MASALAR KURULDU
MASANIN BAŞINDA SÜLEYMAN YURULDU
SAATİNE YARMADAN ÖDEMİŞ'E DUYULDU.

MASA LAR Ö DE Mİ ŞE

Ek 3: TRT Türk Halk Müziği Repertuar Arşivine Kayıtlı Devrent Deresine Duman Bürüdü Türküsünün Notası

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No : 10
İNCELEME TARİHİ : 7. 6. 1970
2. İNCELEME TARİHİ : 1990

YÖRE
DENİZLİ
KAYNAK KİŞİ
SÜLEYMAN UĞUR

SÜRE : ♩=46

DEVRENT DERESİNE DUMAN BÜRÜDÜ

DERLEYEN
T R T İSTANBUL RADYOSU
THM MÜDÜRLÜĞÜ
DERLEME TARİHİ
1968
NOTALAYAN
NİDA TÜFEKÇİ

♩

(SAZ- - - - -)

DEV RENT DE RE Sİ NE DU MAN BÜ RÜ DÜ
DEV RENT DE RE Sİ NE ÇIV GIN LA RES Tİ

O FOF
O FOF (SAZ- - - - -)

YE Dİ DE VE Yİ LEN MU SAM YÜ RÜ DÜ
E Lİ Mİ KO LU MU POY RAZ LAR KES Tİ

MU SA MIN Cİ GE Rİ MOS MO ROL DU ÇÜ RÜ
FE LE ĞIN BİZ LE RE BÖY LE Mİ KAS

DÜ
Tİ O FOF
O FOF (SAZ- - - - -)

Ek 3: TRT Türk Halk Müziği Repertuar Arşivine Kayıtlı Devrent Deresine Duman Bürüdü Türküsünün Notası (Devam)

-2-
DEVRENT DERESİNE DUMAN BÜRÜDÜ

2

AĞ LA Sİ NAĞ LA SİN
DEVRENTE RE LE Rİ

A NAM DAR GEL AĞ DI BA SIN NA TÛ LÛ MA YA VA DE Sİ ZÖ

LA LÛM RI LER DU DU ZOR GEL BAĞ DI BA SIN NA

Ş

GENÇTÜRK

DEVRENT DERESİNE DUMAN BÜRÜDÜ OF OF
YEDİ DEVEYİLEN MUSA'M YÜRÜDÜ
MUSA'MIN ÇİĞERİ MOSMOR OLDO ÇÜRÜDÜ OF OF
AĞLASIN AĞLASIN ANAM AĞLASIN
TÛLÛ MAYALARI DUDU BAĞLASIN

DEVRENT DERESİNE ÇİVGİNLAR ESTİ OF OF
ELİMİ KÖLÜMÜ POYRAZLAR KESTİ
FELEĞİN BİZLERE BÖYLE Mİ KASTI OF OF
DEVRENT DERELERİ DAR GELDİ BANA
VÂDESİZ ÖLÜMLER ZOR GELDİ BANA

ÇİVGİN : Rüzgâr ve karla karışık yağın yağmur.
TÛLÛ MAYA : Kızgın deve